

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

15 Ιανουαρίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 104

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 288

Τροποποίηση της υπ' αρ. 53348/11.12.2024 απόφασης της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Πρόγραμμα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας για ανέργους ηλικίας 30-59 ετών με έμφαση στις γυναίκες» (Β' 6897).

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 29 του ν. 1262/1982 «Για την παροχή κινήτρων ενίσχυσης της Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης της Χώρας και τροποποίηση συναφών διατάξεων» (Α' 70).
2. Την παρ. 6 του άρθρου 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 (Α' 102).
3. Τον ν. 2956/2001 «Αναδιάρθρωση ΟΑΕΔ και άλλες διατάξεις» (Α' 258).
4. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).
5. Τον ν. 4430/2016 «Κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις» (Α' 205).
6. Τον ν. 4488/2017 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (Α' 137) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 και 40.
7. Τον ν. 4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις» και ειδικότερα το άρθρο 20 «Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων» (Α' 139).
8. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
9. Τον ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 137).
10. Τον ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).
11. Τον ν. 4921/2022 «Δουλειές Ξανά: Αναδιάρθρωση Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της, αναβάθμιση δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού και διάγνωσης των αναγκών εργασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 75).
12. Τον ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας "Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε." (Α' 61), όπως τροποποιήθηκε από το Κεφάλαιο Β του ν. 5079/2023 "Οργανωτικές και διαδικαστικές διατάξεις για την

ανάπτυξη, παρεμβάσεις για την ενίσχυση της δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης και άλλες επείγουσες διατάξεις» (Α' 215) και ιδίως το άρθρο 47 αυτού.

13. Τον ν. 5000/2022 «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2235 - Κύρωση Πρόσθετης Πράξης στο Νέο Συνυποσχετικό μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ναυτιλιακής Κοινότητας και φορολογικές ρυθμίσεις για τη ναυτιλία - Επείγουσες φορολογικές και τελωνειακές ρυθμίσεις - Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων και του Δικτύου Κρατικών Ενισχύσεων - Μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις οικονομικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα» (Α' 226).

14. Τον ν. 5013/2023 «Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, διαχείριση κινδύνων στον δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις» (Α' 12).

15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (L 231/159).

16. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (L 231/21).

17. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 (OJ L 15.12.2023) της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

18. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119/1).

19. Την Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (L 119/89).

20. Την υπό στοιχεία C(2021) 5617 final εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία (ΕΣΠΑ 2021-2027).

21. Την υπό στοιχεία C(2016) 262/01 ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

22. Την υπό στοιχεία C(2007) 272/05 ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων της Επιτροπής με τις οποίες τα κράτη μέλη διατάσσονται να ανακτήσουν παράνομες και ασυμβίβαστες κρατικές ενισχύσεις.

23. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

24. Την παρ. 2 του άρθρου 12 του π.δ. 80/2016 «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» (Α' 145).

25. Το π.δ. 134/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης» (Α' 168).

26. Το π.δ. 11/2022 «Οργανισμός του «Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού» (ΟΑΕΔ)» (Α' 25).

27. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

28. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

29. Το π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).

30. Το π.δ. 50/2024 «Σύσταση Γενικών Γραμματειών, κατάργηση Γενικής Γραμματείας και Ειδικών Γραμματειών» (Α' 138).

31. Την υπό στοιχεία 59886/ΕΥΚΕ913/11.6.2020 απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών «Λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (Β' 2417 και Β' 3968).

32. Την υπό στοιχεία 2/85154/ΔΠΓΚ/4.3.2022 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Αναπροσαρμογή ορίων της παρ. 1 του άρθρου 67 του ν. 4270/2014 "Καθορισμός δαπανών για τις οποίες δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 4270/2014 περί πολυετών υποχρεώσεων"» (Β' 1137).

33. Την υπ' αρ. 110565/22.11.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]» (Β' 5958).

34. Την υπ' αρ. 114947/29.11.2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 - 2027» (Β' 6132).

35. Την υπ' αρ. 5483/20.1.2023 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (Β' 390).

36. Την υπ' αρ. 6701/8.4.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Ορισμός της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή - ΠΑΔΚΣ 2021-2027» και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής του ΠΑΔΚΣ για τη διαχείριση Πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων των Προτεραιοτήτων 2 - Απασχόληση και Αγορά Εργασίας και 5 - Απασχόληση των Νέων (ΕΑΕΚ)» (ΑΔΑ: 9Ρ0ΠΗ-Δ02), όπως έχει τροποποιηθεί με την υπό στοιχεία 61885 ΕΞ 2025/8.4.2025 (ΑΔΑ:Ψ333Η-ΨΦΔ) ομοιά της και τα συνημμένα σε αυτήν παραρτήματα (ΑΔΑ: 9ΝΠΤΗ-5ΓΕ).

37. Την υπό στοιχεία 115474 ΕΞ 2024/7.8.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αρ. 114274/28.11.2022 απόφασης "Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022, Α' 61)", (Β' 6131)» (Β' 4921).

38. Την υπ' αρ. 53348/11.12.2024 απόφαση της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Πρόγραμμα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας για ανέργους ηλικίας 30-59 ετών με έμφαση στις γυναίκες» (Β' 6897), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 15539/12.6.2025 (Β' 2987) ομοιά της.

39. Την υπ' αρ. 99801/27.10.2023 εγκύκλιο ΕΥΚΕ - ΧΕ σχετικά με οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων.

40. Το Εγχειρίδιο του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) 2021-2027_Δεκέμβριος 2023 (<https://www.espa.gr/el/Pages/SDE.aspx>).

41. Τον Οδηγό Επικοινωνίας ΕΣΠΑ 2021-2027_Αύγουστος 2023 (https://www.espa.gr/el/Pages/Communication_Guide.aspx).

42. Την υπό στοιχεία C (2022) 4464 final/22.6.2022 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με την έγκριση του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027 (CCI 2021EL05SFPR001).

43. Την υπό στοιχεία 57982/ΕΞ 2025/2.4.2025 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, με την οποία εγκρίθηκε η 7η Εξειδίκευση και η επικαιροποίηση του Προγραμματισμού Προσκλήσεων του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027 (ΑΔΑ: 99ΔΞΗ-31Μ).

44. Την υπό στοιχεία 141170/ΕΞ 2025/8.8.2025 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, με την οποία εγκρίθηκε η 8η Εξειδίκευση και η επικαιροποίηση του Προγραμματισμού Προσκλήσεων του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027 (ΑΔΑ: ΨΕΔΦΗ-Ι6Τ).

45. Την απόφαση Νο 16 (Α.Π. 105818/19.7.2024) της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» για έγκριση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕ) του ΕΦ Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ), στο πλαίσιο (1) της Προτεραιότητας 2 - Ε.Σ. 4.α «Προγράμματα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ)» και (2) της Προτεραιότητας 5 - Ε.Σ. 4.α «Προγράμματα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ)» με τα συνημμένα αρχεία.

46. Τη μεθοδολογία υπολογισμού που εγκρίθηκε από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ.) με το υπό στοιχεία 5047/ΕΞ 2021/15.1.2021 έγγραφό της και αναθεωρήθηκε σύμφωνα με την υπ' αρ. 117015/9.8.2024 αντίστοιχη γνωμοδότησή της επί της αναθεώρησης της έκθεσης τεκμηρίωσης κατ' αποκοπή ποσού για δράσεις επιχορήγησης νέων ελεύθερων επαγγελματιών της Δ.ΥΠ.Α.

47. Το από 25.9.2025 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027 του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, περί διατύπωσης σύμφωνης γνώμης.

48. Την υπό στοιχεία 174389 ΕΞ 2025/6.10.2025 σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων της Γενικής Γραμματείας ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

49. Την υπ' αρ. 1539/50/28.5.2024 (Β' 3571) απόφαση του Δ.Σ. της Δ.ΥΠ.Α. περί Νέου Κανονισμού εξέτασης ενστάσεων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης.

50. Την υπ' αρ. 2582/104/14.10.2025 απόφαση του Δ.Σ. της Δ.ΥΠ.Α. και το από 10.12.2025 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Δ.ΥΠ.Α..

51. Την υπ' αρ. 31159/28.11.2025 εισήγηση της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

52. Το γεγονός ότι με τις διατάξεις της παρούσας τροποποιείται η διαδικασία με επίσημο τίτλο «Πρόγραμμα Ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας για ανέργους ηλικίας 30-59 ετών με έμφαση στις γυναίκες» και Μοναδικό Αριθμό Καταχώρησης (ΜΑΚ) στο ΕΜΔΔ «Μίτος» «836718».

53. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται επιπλέον δαπάνη πέραν αυτής που προβλέπεται με την υπ' αρ. 53348/11.12.2024 (Β' 6897) κοινή υπουργική απόφαση, αποφασίζουμε:

Την τροποποίηση της υπ' αρ. 53348/11.12.2024 απόφασης της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Πρόγραμμα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας για ανέργους ηλικίας 30-59 ετών με έμφαση στις γυναίκες» (Β' 6897), ως εξής:

I. Η παρ. 7.5 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«7.5 Έναρξη δραστηριότητας

Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν να προβούν σε έναρξη δραστηριότητας από την επομένη της οριστικοποίησης της αίτησής τους στο ΟΠΣΚΕ έως και 125 ημέρες από την ενημέρωσή τους για την επιλογή της αίτησής τους σύμφωνα με αναφερόμενα στην παρ. 7.3. του άρθρου 7 της παρούσης. Η εν λόγω προθεσμία εκτείνεται στο σύνολο των περιπτώσεων της παρούσας.

Σε περίπτωση που οι δυνητικοί δικαιούχοι προβούν σε έναρξη δραστηριότητας μετά την οριστικοποίηση της αίτησής τους στο ΟΠΣΚΕ και πριν την έκδοση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης, δεν πρέπει να προβούν σε τροποποίηση/επεξεργασία εκ νέου της αίτησής τους. Διαφορετικά, η αίτηση θα απορρίπτεται ως μη επιλέξιμη λόγω της μεταγενέστερης από την έναρξη δραστηριότητας υποβολής της αίτησης.

Στη συνέχεια, και εντός της ίδιας προθεσμίας και μετά την έναρξη δραστηριότητας, οι εγκεκριμένοι δικαιούχοι υποχρεούνται μέσω του ΟΠΣΚΕ να ολοκληρώσουν την διαδικασία απόδοσης ΑΦΜ αξιοποιώντας τη σχετική διαλειτουργικότητα με την Α.Α.Δ.Ε. ενημερώνοντας το προφίλ τους με τα διαθέσιμα πεδία. Λεπτομέρειες για την εν λόγω λειτουργικότητα εμφανίζονται στα σχετικά εγχειρίδια.

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος δεν προχωρήσει σε έναρξη εργασιών εντός της παραπάνω προθεσμίας και σε ολοκλήρωση της διαδικασίας απόδοσης ΑΦΜ μέσω του ΟΠΣΚΕ σύμφωνα με τα παραπάνω, ανακαλείται η απόφαση ένταξης του επιχειρηματικού σχεδίου.

Μετά την έναρξη εργασιών της επιχείρησης και την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας απόδοσης ΑΦΜ, οι δικαιούχοι υποχρεούνται να υποβάλουν μέσω του ΟΠΣΚΕ Αίτημα Τροποποίησης Μείζονος Σημασίας: Μεταβολή Τόπου/ΚΑΔ Επένδυσης (02).

Κατά την αξιολόγηση του παραπάνω Αιτήματος Τροποποίησης καταχωρούνται τα στοιχεία της επιχείρησης στο ΟΠΣ της Δ.ΥΠ.Α. και εξετάζεται ότι το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σύμφωνα με την αίτηση χρηματοδότησης καθώς και η επιλεξιμότητα των ΚΑΔ δραστηριότητας. Σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος, ο δικαιούχος δύναται να υποβάλλει αντιρρήσεις».

II. Η υποπαρ. 8.2.1 της παρ. 8.2 του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«8.2.1 Υποβολή αίτησης για καταβολή της πρώτης δόσης

Πριν την υποβολή του αιτήματος καταβολής της πρώτης δόσης, ο δικαιούχος οφείλει να ολοκληρώσει στο ΟΠΣΚΕ τη διαδικασία απόδοσης ΑΦΜ μέσω σχετικής διαλειτουργικότητας με την Α.Α.Δ.Ε., να ενημερώσει το προφίλ του και να υποβάλει Αίτημα Τροποποίησης Μείζονος Σημασίας για Μεταβολή Τόπου/ΚΑΔ Επένδυσης (02).

Το αίτημα καταβολής της πρώτης δόσης ενεργοποιείται μετά την θετική αξιολόγηση του ανωτέρω Αιτήματος Τροποποίησης. Ο δικαιούχος (μέσω του Συντονιστή και του Οικονομικού Υπευθύνου) υποβάλει αίτηση για καταβολή της πρώτης δόσης σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία ενημέρωσης του ΟΠΣΚΕ για τη θετική αξιολόγηση του Αιτήματος Τροποποίησης, επισυνάπτοντας τα σχετικά δικαιολογητικά σε ηλεκτρονική μορφή μέσω του ΟΠΣΚΕ στην ενότητα «Τα Δικαιολογητικά Δικαιούχου μου».

Τα δικαιολογητικά τα οποία οφείλει να επισυνάψει ο δικαιούχος (μέσω του Οικονομικού Υπευθύνου) στο ΟΠΣΚΕ είναι τα εξής:

1. Προσωποποιημένη Πληροφόρηση από το TAXISnet (μέσω της ιστοσελίδας gsis.gr) με τα στοιχεία Μητρώου Φυσικού Προσώπου και Μητρώου Επιχείρησης (με τα Αναλυτικά Στοιχεία Εγκαταστάσεων) (κωδ. ΟΠΣΚΕ: «01.22 Βεβαίωση έναρξης δραστηριοτήτων/Βεβαίωση μεταβολών εργασιών»).

2. Άδεια άσκησης του επαγγέλματος, όπου απαιτείται, την οποία δύναται να διαθέτει είτε ο ίδιος ο δικαιούχος, είτε ένας τουλάχιστον απασχολούμενος με πλήρη απασχόληση στην επιχείρηση. Σε περίπτωση που τη διαθέτει απασχολούμενος, απαιτείται και η υποβολή του Εντύπου Ε3 ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ. Σε περίπτωση νομικών προσώπων, την άδεια δύναται να διαθέτει μέλος με την ιδιότητα του ομόρρυθμου ή ετερόρρυθμου εταίρου (κωδ. ΟΠΣΚΕ: «01.18 Άδεια άσκησης επαγγέλματος, σε ισχύ»).

3. Γνωστοποίηση για την έναρξη λειτουργίας δραστηριότητας ή/και εγκατάστασης (μέσω της ιστοσελίδας <https://openbusiness.mindev.gov.gr/> (πρώην <https://notifybusiness.gov.gr/>), για δραστηριότητες για τις οποίες ισχύει το καθεστώς της γνωστοποίησης (σύμφωνα με τον ν. 4442/2016 (Α' 230) και την υπό στοιχεία υπουργική απόφαση οικ. 32790/392/Φ.15/2017 (Β' 1061) (κωδ. ΟΠΣΚΕ: «01.08. Λοιπά Απαιτούμενα Συνοδευτικά Έγγραφα»), ή

4. άδεια λειτουργίας σε ισχύ ή βεβαίωση αναγγελίας ή βεβαίωση υποβολής αίτησης για άδεια ίδρυσης και λειτουργίας από την αρμόδια υπηρεσία ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο από επίσημο αδειοδοτικό φορέα, για δραστηριότητες οι οποίες δεν υπάγονται στο καθεστώς γνωστοποίησης (σύμφωνα με τον ν. 3982/2011 και τις σχετικές αδειοδοτικές διαδικασίες). (κωδ. ΟΠΣΚΕ: «01.01. Άδεια Λειτουργίας σε Ισχύ ή οποιοδήποτε σχετικό έγγραφο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση»).

5. Υπεύθυνη δήλωση περί ορισμού των πραγματικών δικαιούχων της ενίσχυσης, κατά την έννοια της παρ. 17 του άρθρου 3 του ν. 4557/2018, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 69(2), 72(1Ε) και το Παράρτημα ΧVΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 για τη συλλογή δεδομένων που σχετίζονται με τους πραγματικούς δικαιούχους. Για τις περιπτώσεις οντοτήτων που έχουν υποχρέωση εγγραφής στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν. 4557/2018 (Α' 139), την εν λόγω Υπεύθυνη Δήλωση του ν. 1599/1986 συνοδεύει σχετική εκτύπωση των στοιχείων και πληροφοριών από το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων, αφού αυτοί καταχωρίζονται στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων (Κ.Μ.Π.Δ.), με τη χρήση των κωδικών διαπιστευτηρίων (TAXISnet) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) (κωδ. ΟΠΣΚΕ: «02.06. Στοιχεία πραγματικών Δικαιούχων»).

Επίσης, αναζητούνται αυτεπάγγελτα από την αρμόδια Υπηρεσία της Δ.ΥΠ.Α. στοιχεία από τα Πληροφοριακά Συστήματα (Π.Σ.) του e-ΕΦΚΑ και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης - ΕΡΓΑΝΗ (για επιβεβαίωση μη μισθωτής εργασίας κατά το διάστημα της επιχορηγούμενης λειτουργίας της επιχείρησης).

Για την καταβολή της πρώτης δόσης της επιχορήγησης αναζητούνται αυτεπάγγελτα από τη Δ.ΥΠ.Α. (Υποδιεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης) φορολογικά και ασφαλιστικά στοιχεία της επιχείρησης. Σε περίπτωση που δεν είναι εφικτή η αυτεπάγγελτη αναζήτηση, ζητείται από τον δικαιούχο, μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος (e-mail), να καταχωρίσει στο ΟΠΣΚΕ στην ενότητα «Τα Δικαιολογητικά Δικαιούχου μου» τα εν λόγω στοιχεία.».

III. Το πέμπτο εδάφιο από το τέλος της παρ. 8.4 του άρθρου 8 τροποποιείται ως εξής:

«Οι αντιρρήσεις επί των Αιτημάτων Καταβολής Ενίσχυσης υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων, εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση των σχετικών αποφάσεων.».

IV. Η παρ. 9.2. του άρθρου 9 αντικαθίσταται ως εξής:

«9.2. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης, επιτρέπονται τροποποιήσεις από τους δικαιούχους αναφορικά με:

Είδος Τροποποίησης	
Μείζονος	Ήσσονος
Μεταβολή Τόπου - ΚΑΔ Επένδυσης (υποβάλλεται υποχρεωτικά πριν το 1ο Αίτημα καταβολής ενίσχυσης, δύναται να υποβάλλεται κατά τη διάρκεια της δράσης εφόσον υπάρξουν μεταβολές) (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 02)	Αλλαγή Υπεύθυνου Έργου/Επιστημονικού Υπεύθυνου (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 04)
Τροποποίηση/Μεταβολή Μετοχικής ή Εταιρικής Σύστασης η οποία δεν επηρεάζει την επιλεξιμότητα και τα κριτήρια ένταξης του επιχειρηματικού σχεδίου (εδώ περιλαμβάνονται και αλλαγές πραγματικών δικαιούχων) (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 05)	

Είδος Τροποποίησης	
Μείζονος	Ήσσονος
Αλλαγή Νόμιμου Εκπροσώπου η οποία δεν επηρεάζει την επιλεξιμότητα και τα κριτήρια ένταξης της πράξης(ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 03).	
Μεταβολή/Αντικατάσταση δικαιούχου λόγω επωνυμίας με αλλαγή ΑΦΜ (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 11)	

Οι τροποποιήσεις μείζονος σημασίας σχετίζονται με το εγκεκριμένο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου όπως αυτό αποτυπώνεται στην απόφαση ένταξης και στο οικείο τεχνικό παράρτημα του έργου. Τα αιτήματα τροποποίησης μείζονος σημασίας υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ, όπου αποτυπώνονται με σαφήνεια οι αιτούμενες αλλαγές και επισυνάπτονται όλα τα κατά περίπτωση απαραίτητα έγγραφα ή δικαιολογητικά με τα οποία τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους.

Δεν γίνεται αποδεκτό αίτημα αντικατάστασης του/των εγκεκριμένου/νων ΚΑΔ του επιχειρηματικού σχεδίου στο σύνολό τους, καθώς επίσης και αίτημα προσθήκης ΚΑΔ που δεν ανήκει στους επιλέξιμους της δράσης.

Τα είδη τροποποιήσεων που έχουν χαρακτηριστεί ως ήσσονος είναι διαθέσιμα και δύναται να συμπεριληφθούν στο αίτημα τροποποίησης μείζονος σημασίας. Οι τροποποιήσεις που χαρακτηρίζονται ως ήσσονος σημασίας πραγματοποιούνται με ευθύνη των δικαιούχων μέσω ΟΠΣΚΕ σε όλη την διάρκεια του έργου χωρίς αριθμητικό περιορισμό και παράλληλα με ανοιχτές ενέργειες στο ΟΠΣΚΕ (όπως ενέργειες του κύκλου διαδικασιών καταβολής ενίσχυσης).

Σε κάθε περίπτωση, οι δικαιούχοι των ενισχύσεων φέρουν την ευθύνη ώστε οι ως άνω τροποποιήσεις να μην οδηγούν σε απόκλιση από τους όρους και τα κριτήρια της παρούσας και της απόφασης ένταξης.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και εφόσον πραγματοποιείται μεταβολή των στοιχείων του δικαιούχου, για τα οποία επιτρέπεται η αυτόματη ενημέρωση του ΟΠΣΚΕ μέσω διαλειτουργικότητας από άλλες βάσεις δεδομένων (όπως gsis), η ενημέρωση διενεργείται μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας του ΟΠΣΚΕ.

Οι ακόλουθες αλλαγές αφορούν μεταβολή στοιχείων:

1. Μεταβολή επωνυμίας ή/και νομικής μορφής

2. Αλλαγή έδρας δικαιούχου. Σε περίπτωση που η μεταβολή έδρας συνεπάγεται και μεταβολή του τόπου υλοποίησης η τροποποίηση θα πρέπει να υποβληθεί ξεχωριστό αίτημα μέσω ΟΠΣΚΕ και να εξεταστεί.

Η αλλαγή συντονιστή ΟΠΣΚΕ πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΚΕ και ο δικαιούχος υποχρεούται να ενημερώνει τον φορέα υλοποίησης μέσω εισαγωγής των νέων δεδομένων στα αντίστοιχα πεδία του ΟΠΣΚΕ.».

Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στην υπ' αρ. 53348/11.12.2024 (Β' 6897) απόφαση της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, όπως έχει τροποποιηθεί με την υπ' αρ. 15539/12.6.2025 (Β' 2987) όμοια.

Η ισχύς της απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 8 Ιανουρίου 2026

Η Υπουργός

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

